

Filmhandledning: Hördur

Originaltitel: Hördur

Produktionsland: Tyskland 2015.

Regi: Ekrem Ergün

Speltid: 83 min

Tal: Tyskt

Text: Engelsk

Rekommenderas för åk 7-9.

En filmhandledning av Daniel Lundquist

Aylin har det tufft i skolan och hemma. Efter att hon gett igen mot sina värsta mobbare döms hon till samhällstjänst i ett stall på landet. Där finns en svart häst med det isländska namnet Hördur som betyder hård. Aylin ställs inför ännu en utmaning när pappan vill flytta tillbaka till Turkiet. Bekymrad över både problem hemma och i skolan kommer Aylin till insikt på gården. Kan livet på gården hjälpa henne att hitta sin plats i livet?

Filmens handling

Filmen inleds med en kort drömsekvens där vi hör ljudet av hästhovar och ser en häst röra sig i skogen. Aylin väcks av sin lillebror Emre. Hon säger åt honom att klä på sig och borsta tänderna. I vardagsrummet står tv:n på. Aylin plockar upp ett fotografi från golvet och hänger tillbaka det på väggen. När de kommer ut på gatan har Emre glömt sin smörgås och får springa tillbaka, vilket gör att de blir sena till förskolan.

I skolkorridoren kommer en ryggsäck flygande. Aylin går med tröjans huva uppdragen. Någon kastar en dricka i ryggen på henne. Hon stannar till, men går sedan vidare till toaletten för att göra ren sin tröja. På lektionen sitter Aylin tyst och drömmer sig bort. När Aylin får en fråga från läraren kommer genast en spydig kommentar från Jacqueline, den störiga tjejen från korridoren. När Aylin kommer hem till lägenheten har hon både hämtat Emre och handlat. Aylin besöker grannen där hon dras in i ett samtal mellan två kvinnor medan de mindre barnen spelar tv-spel. Senare äter Aylin middag framför tv:n med sin pappa och lillebor. Turkisk musik spelas. De pratar inte med varandra. En tom stol står vid matbordet.

Nästa dag är det gymnastik i skolan och eleverna väljer lag. Aylin, eller "Psycho" som hon kallas av mobbarna, blir vald nästan sist. Hon går därifrån. På toaletten hör hon att två tjejer i klassen snackar om henne och kallar henne för "loser". Aylin säger åt dem att låta henne vara. Jacqueline stoppar henne i korridoren och håller en mugg med dricka över henne. Aylin måste stå till svars för att ha misshandlat Jacqueline. En kort sekvens i slow motion visar att Aylin slår Jacqueline. Aylin döms till 50 timmars samhällstjänst. Aylins pappa är med i domstolen, men säger inte mycket utan tycks mest ha bråttom därifrån.

I en bil färdas Aylin genom en skog som liknar den vi tidigare sett i drömsekvenserna med hästen. De kommer fram till en hästgård ute på landet. En kvinna, Iris Radke, möter upp. Iris verkar måttligt intresserad av att Aylin ska göra samhällstjänst just där. Hon förklarar strängt för Aylin att hon är där för att jobba, vilket innebär att hon ska vara i tid och göra som hon blir tillsagd. Aylin försöker hjälpa till, men Iris gör gärna saker själv och till en början följer Aylin mest efter Iris. Aylin får syn på en svart häst och stannar upp. När hon arbetat färdigt och ska bege sig hem kommer samma häst springande. Den går fram till stängslet och Aylin sträcker ut sin hand. Hästen vänder sig om och springer iväg ut i hästhagen.

På kvällen när Aylin nattar sin lillebror ber han henne sjunga för honom, som deras mamma brukade göra. När hon kommer till gården nästa dag skäller Iris på henne och kallar henne för inkompetent. Hon får i uppgift att fånga in Hördur, den svarta hästen, men det är inte lätt. När Hördur stannar börjar Aylin sjunga sången som hon sjöng för Emre. Hästen blir lugn och Aylin kan gå fram till den. Iris tittar på Aylin, som lutar pannan mot hästen och skrattar. Följande natt drömmer Aylin om Hördur.

Aylin skyfflar hö när hon möter Marie, som rider på en häst i stallet. Aylin får reda på att Hördur betyder krigare och att hästen kommer från Island. Aylin frågar Iris om hon kan lära sig att rida. Svaret blir ett tydligt nej, men nästa morgon är Aylin tidigt på plats. Om hon blir färdig tidigare med sitt arbete kan hon kanske sedan rida på Hördur? Iris säger nej, men samarbetet med henne går allt bättre. Aylin börjar komma in i sina arbetsuppgifter och är både flitig och snabb. I skolan ska Aylin läsa en uppsats hon skrivit inför klassen. Hon börjar läsa om sin döda mamma, men klasskamraterna hånar henne och hon lämnar rasande klassrummet. Hon slår med knytnäven in i en tavla som hänger på väggen.

På gården kommer Hördur och möter henne. Aylin klappar och kramar om Hördur. Iris ser Aylins hand, som är skadad efter slaget i tavlan, och undrar om hon vill prata om det. Iris plåstrar om såret. Aylin säger igen att hon vill lära sig rida. Iris ger med sig och Aylin får börja med att rida på en annan häst. Iris instruerar henne hur hon ska ta sig upp på hästen. Hon börjar rida sakta runt, sedan snabbare. Det går bra för Aylin och hon får beröm av Iris. Innan Aylin går hem för dagen vill hon fråga Iris om hästtävlingen som Marie berättat om. Men Iris säger till henne att hon är där för att arbeta och inte för att rida, även om hon är talangfull.

Aylins pappa försöker få arbete, men vägrar acceptera jobb där lönen är för låg. Av sin arbetskamrat får han rådet att hitta på något kul med sina barn. På kvällen ska de grilla på gården, men först börjar det brinna och sedan regna. Aylin fortsätter att rida och fantiserar till och med om ridning när hon är i affären och handlar. En dag hittar hon handskar och ridbyxor i sitt skåp på gården. Iris förklarar att det är till Aylins första ridtur på Hördur. Iris följer med Aylin hem och träffar hennes pappa. Aylin behöver sin pappas tillåtelse för att få delta i hästtävlingen. Iris berättar att Aylin gör ett bra jobb på gården och att hon efter arbetet rider och har stor talang. Aylins pappa förklarar lugnt att sådant finns det inte tid för. Aylin säger till Iris att hon visste att han skulle säga nej, men Iris svarar att de ska ändra på det.

Aylins pappa är irriterad och tycker att Iris har lagt sig i deras familjeangelägenheter. Han menar att de inte har råd med att Aylin rider eftersom det kommer att sluta med att hon vill ha en egen häst. Dessutom är han tydligt provocerad över att hans dotter vill hålla på med ridsport samtidigt som han själv sliter som ett djur. Aylin fortsätter att rida på Hördur. För att uppnå bästa resultat i tävlingen är det viktigt att hon får en stark relation med hästen. En dag när Aylin kommer hem har hennes pappa uppdagat att grannarna hämtar Emre på förskolan. Han undrar var Aylin håller hus. Hon svarar att hon gör sin samhällstjänst. Hennes pappa visar upp ett papper som säger att hennes samhällstjänst är avslutad.

Iris söker upp Aylin och undrar varför hon inte har dykt upp på gården. Iris erbjuder henne jobb om hon fortsätter träna med Hördur. Emre får följa med och träffa Hördur och lovar att hålla det hemligt att Aylin fortsätter rida på Hördur. När Aylin rider i kapp med en annan häst och förlorar blir hon rasande och ifrågasätter varför hon ska hålla på med ridning. Iris försöker uppmuntra henne.

Aylin läser för klassen. Det handlar om hennes mamma, som dog för ett år sedan, om drömmar, om framtiden och om rädslan att misslyckas. Hon läser om sin pappa och frågar sig om hon är ”psyko”. Klasskamraterna sitter tysta och tar starkt intryck av hennes personliga och utlämnande berättelse. På skoltoaletten säger Jaqueline att det Aylin läste var vackert. Aylins pappa fortsätter slita med lågavlönade byggjobb. När han får mindre betalt än utlovat slår han sönder en vägg han just byggt. Senare sitter han i en bar och skrattar åt det inträffade tillsammans med en vän. De beklagar sig över att lönen de får inte är tillräcklig och pratar om att starta en egen byggfirma hemma i Turkiet.

Morgonen därpå sitter pappan i soffan helt stilla. Han säger till Aylin att de ska åka tillbaka till Turkiet. Aylin undrar vad han pratar om och säger att de inte känner någon där. ”Vem känner vi här?” frågar pappan. De bråkar men till sist omfamnar han Aylin och säger att de är en familj och att de skulle få det bättre i Turkiet. Aylin gråter.

Aylins pappa köper enkelbiljetter till Turkiet och Iris hittar en lapp där Aylin skrivit ”Tack för allt”. I slow motion visas scener med Aylin och Hördur. Väskor packas hemma hos Aylin och hennes grannar säger att det är sorgligt att hennes pappa ska bestämma över hennes liv. De ska flyga till Turkiet redan samma kväll men när det börjar bli dags att ge sig av har Aylin försvunnit. Pappan kör till hästgården där han hittar Aylin. Hon säger att hon inte tänker åka till Turkiet och att hennes pappa inte har rätt att bestämma över henne. Hon säger åt honom att hennes mamma är död och att hon inte kommer att bli levande av att han stirrar på hennes fotografi varje kväll. Aylin rider iväg på Hördur. Hennes pappa kör efter men tappar bort henne. Han stannar bilen och ropar efter Aylin: ”Jag vill inte förlora dig också”. Pappan gråter och när Aylin dyker upp i mörkret säger han förlåt.

Hästtävlingen ska snart dra igång. Aylin efterfrågas i högtalarna. Hon har inte kommit till registreringen. När hon anländer tillsammans med sin pappa kommer Iris och möter upp. Aylin ser samlad ut när hon sätter sig på Hördur. Tävlingen är igång. Aylins röst avslutar filmen: ”Jag är inte rädd för att vakna upp från min dröm längre. Kanske för att jag inte behöver den längre. Och jag vet att min mamma hade varit stolt över mig.”

Diskutera efter filmen

Filmens karaktärer

» I filmens inledning etableras filmens huvudkaraktärer. Filmen inleds med att Aylin drömmer och vi hinner ana Hördur, innan hon abrupt väcks av sin lillebror Emre. Ganska snabbt i filmen får vi en bild av vem Aylin är. Vad är det första intrycket du får av henne? Fundera över hur filmskaparna har valt att beskriva Aylin. Vilka attribut hjälper oss att förstå vad Aylin är för person? Diskutera hur exempelvis hennes utseende, beteende och de miljöer hon vistas i på kort tid etablerar karaktären Aylin.

» I skolan är Jaqueline ledare för en grupp som mobbar Aylin och andra elever. Hur har filmskaparna valt att porträttera Jaqueline? Känner du igen karaktären från andra filmer? Vad skulle du säga kännatecknar "mobbaren"? Andra viktiga personer i filmen är Aylins pappa, hennes lillebror Emre och Iris, som Aylin träffar på hästgården. Hur är dessa karaktärer porträtterade? Vad får vi veta om hur de är som personer och om deras bakgrund? Känns filmens persongalleri trovärdigt tycker du? Förstår vi alltid varför personerna betar sig som de gör?

Filmens tema

» Försök ringa in handlingen i filmen och vad den vill berätta. Hur skulle du beskriva filmens övergripande tema? Försök sammanfatta det i några få meningar eller nyckelord. Har filmen någon sensmoral?

» Ett budskap som filmen förmedlar handlar om att inte ge upp. Aylin är till exempel väldigt bestämd med att hon vill rida på Hördur och får till sist sin vilja igenom. I slutet av filmen trotsar Aylin sin pappa och går emot hans vilja att resa tillbaka till Turkiet. Kan du relatera till Aylins envishet och mod? Hur ser du på ditt eget liv och dina möjligheter att uppnå olika drömmar? Räcker det med en stark vilja för att uppnå sina mål?

» För familjer som flyttar till ett nytt land kan det vara enklare och mer självklart att barnen integreras i den nya miljön, via skolan och andra kontakter med jämnåriga och det nya samhället. Hur kan vi uppnå integration på ett bra sätt i samhället? Vad kan vi ställa för krav på samhället respektive den enskilda individen?

» Av grannarna får Aylin höra att hon måste se till att komma tillbaka till Tyskland var sjätte månad för att inte förlora sitt uppehållstillstånd. Vad betyder uppehållstillstånd? Vilka regler gäller i Sverige? Hur går det till att söka asyl? Vad gör egentligen Migrationsverket? Ta reda på mer om hur processerna går till och hur Sverige och EU arbetar med flyktingmottagande och invandring.

Drömmen om ett annat liv

» Redan i filmens allra första scen får vi se en drömsekvens där en häst rör sig i skogen. Diskutera hur Aylins drömmar återkommer och fungerar som en röd tråd genom filmen. När vardagen är besvärlig kan det vara skönt att rikta sina tankar mot något annat än det som känns jobbigt. Fundera över vad ridningen betyder för Aylin. Varför blir Hördur så viktig för henne? Vad tror du hade hänt med Aylin om hon inte träffat Hördur och upptäckt hästsport?

» Aylin får ta stort ansvar i hemmet och till exempel handla och ta sin lillebror till och från förskolan. Är det rimligt att Aylin får ta så stort ansvar? Vilket ansvar tar du själv hemma? Tycker du att du tvingas ta för mycket ansvar eller att du borde ta mer ansvar? Varför är det viktigt att lära sig ta ansvar?

» I filmens sista scen hör vi Aylin säga att hon inte är rädd för att vakna upp från sin dröm längre. Vad menar hon med det tror du? Vad är det som fått henne att känna så?

» Film fungerar ofta som en form av verklighetsflykt. Hördur är dock en film vars handling ligger nära verkligheten och har som ambition att skildra ett realistiskt händelseförlopp. Föredrar du filmer som ligger nära den verklighet du lever i eller filmer som tar dig med till andra världar? Fundera över vilken typ av filmer du gillar och vad din smak grundar sig i. Tycker du att Hördur skiljer sig mycket från filmer du vanligtvis ser? På vilka sätt?

Filmens kontraster

- » I film är det vanligt att använda sig av olika kontraster. Det kan handla om hur olika personer gestaltas och ställs mot varandra, men det kan också handla om exempelvis olika miljöer.
- » Fundera över hur filmen skildrar stadsmiljö kontra landsbygd. Vilka filmiska hjälpmedel använder filmen för att förstärka kontrasterna och våra känslor för respektive miljö?
- » En annan kontrast som filmen använder sig av är den mellan olika kulturer och traditioner. Att det uppstår krockar mellan ungdomars och föräldrars värderingar är naturligt och i filmen blir det extra svårt eftersom Aylins pappa är deprimerad och lever i ett slags utanförskap. Vad tycker du pappans sätt att bestämma över Aylin? Hur hade han kunnat bete sig annorlunda? Hur hade en annan, bättre relation mellan dem kunnat se ut? Tror du relationen blir bättre efter det som händer i filmen? Varför/varför inte?
- » I filmen säger Aylins grannar att turkiska flickor inte rider. Känner du igen den typen av idéer från andra sammanhang? Hur kan vi göra för att riva ner föreställningar baserade på kön och etnicitet om vad som anses vara passande för en viss person?

